

РЕШЕНИЕ

№ 2758

гр. София, 29.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-A СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Стела Кацарова

Членове: Галина Ташева
Георги Ст. Чехларов

при участието на секретаря Цветелина П. Добрева Кочовски
като разгледа докладваното от Галина Ташева Въззивно гражданско дело № 20221100503124 по описа за 2022 година

Производството е по чл.258-чл.273 ГПК

С решение № 20007262 от 21.01.2022 г. по гр.д.53016/20 г., СРС-36 състав **ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**, с адрес гр. София, ул. „Витоша“ № 2 да заплати на **Б. З. П.**, ЕГН *****, с адрес: гр. София, ул. ****, на основание **чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 1 ЗОДОВ** сумата от **14 000 лева** - обезщетение за **неимуществени вреди** в резултат на образувано срещу ищеца наказателно производство, по което му било повдигнато обвинение за престъпление по чл.123, ал.1, пр.2 от НК и за престъпление по чл.387, ал.4, вр. ал.2, пр.1, вр. ал.1, пр.3 НК, приключило с оправдателна присъда № 95/07.04.2017 г. по НОХД № 165/2011 г. по описа на СРС, потвърдена с решение № 196 от 14.05.2018 г., постановено по ВНОХД № 1255/2017 г. по описа на САС, което е оставено в сила с решение № 236 от 11.03.2019 г., постановено по КНД № 910/2018 г., по описа на ВКС, заедно със законната лихва върху тази сума, считано от 11.03.2019 г. - датата на влизане в сила на оправдателната присъда до окончателното изплащане на сумата и сумата от **10,00 лева** - разноски за държавна такса като **ОТХВЪРЛЯ** иска за неимуществени вреди за разликата над присъдения размер от 14 000 лева до пълния предявен размер от 24 500 лева като **НЕОСНОВАТЕЛЕН**.

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, с адрес гр. София, ул. „Витоша“ № 2 на основание чл.78, ал.1 вр. чл.38, ал.2 ЗАДв, да заплати на **адв. М. Ц. З.**, САК, със съдебен адрес: гр. София, ул. ****, сумата от **722,86 лева** за адвокатско възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ.

Прокуратурата на РБ –ответник в първоинстанционното производство, обжалва

постановеното решение в осъдителната част на иска. Моли съдът да го отмени в тази част и да постанови отхвърляне на иска или да намали размера на присъденото обезщетение. Неправилно бил приложен чл. 52 ЗЗД.

Въззиваемата страна Б. З. П. - счита жалбата за неоснователна и моли да се отхвърли.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259 ал. 1 ГПК, от надлежна страна и срещу подлежащ на въззивно обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

С обжалваното решение районният съд е уважил предявения от П. против Прокуратурата на РБ иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди на осн. чл. 2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ в размер на 14 000 лв., ведно със законната лихва, считано от 11.03.2019 г. до окончателното ѝ изплащане като е отхвърлил претенцията за разликата до предявения размер от 24 000 лв. като неоснователен и недоказан.

Срещу ищеца е било образувано наказателно производство и същият е бил обвинен в извършено престъпление по чл. 123 ал. 1 пр. 2 НК и за престъпление по чл. 387 ал. 4 вр. ал. 2, пр. 1, вр. с ал. 1, вр. ал. 1 пр. 3 от НК- като е взета мярка за неотклонение за 72 часа задържане под стража, впоследствие- „гаранция“. Привличането като обвиняем е станало с Постановление от 03.02.2009 г. на СРП.

Обвинителният акт е внесен в съда на 17.01.2011 г. и с присъда от 07.04.2017 г./влязла сила на 11.03.2019 г./ищецът е признат за невиновен като е изменена взетата мярка за неотклонение „гаранция-300 лв.“ в „подписка“. Продължителността на наказателното производство е около 10 години и 2 месеца.

Нормата на чл. 2. ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ има за обект на защита честта, достойнството и доброто име на гражданина. Държавата може да накърни законно това право, единствено когато чрез своите органи упражнява свое материално право по предвидения за това ред. В наказателния процес това е правото на държавата да счете някого за престъпник и да му наложи наказание за извършеното престъпление по реда, предвиден в нпк.

Неоснователността на материалната претенция на държавата води до незаконност на предприетите за реализацията ѝ процесуални действия. Щом обвинението не съответства на истината, то задължението за разкриването ѝ е останало неизпълнено и то е незаконно. Обвинението е незаконно, когато неговата основателност не е доказана по предвидения за това ред.

Престъплението, за което е обвинен ищеца е тежко престъпление по смисъла на чл. 93 т. 7 НК-предвидено е лишаване от свобода повече от 5 години.

Воденото наказателно преследване, продължило около 10 години и 2 месеца, безспорно е причинило на ищеца страдания-разстроен и притеснен от воденото наказателно производство против него. Периодът на наказателното преследване не е кратък, а обвинението е за тежко престъпление, взетата мярка за неотклонение е „гаранция“.

Софийски градски съд споделя изводите на районния съд относно наличие на предпоставките за ангажиране отговорността на Прокуратурата на РБ за претърпените неимуществени вреди при условията на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ по предявения иск за вреди в резултат на притеснения, страдания, накърняване на доброто име, поради повдигнато и поддържано незаконно обвинение.

Съгласно разп. на чл. 52 ЗЗД размерът на обезщетението се определя от съда по справедливост като следва да е налице съответствие между претърпените от лицето

неимуществени вреди и размера на присъденото обезщетение, като неимуществените вреди следва да бъдат доказани. В конкретния случай по делото е безспорно установено, че наказателното преследване е продължило около 10 години и 2 месеца. Правилно е извода на съда, че при определяне размера на обезщетението съдът е длъжен да установи и връзката между стандарта на живот в страната и цялостния начин, по който незаконното наказателно преследване е засегнало неимуществената сфера на увреденото лице. Справедливостта не съществува извън тези конкретни условия. Те включват време и място на увреждането, етап на общественно-икономическото развитие, конкретна икономическа конюнктура и средностатистически стандарт на живот.

В хода на цялото наказателно производство, продължило около десет години и два месеца, от момента на привличането му като обвиняем, ищецът е оказвал съдействие на разследващите органи и на съда, явявал се е пред разследващия орган и пред съда в съдебните заседания. При определяне размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди, съдът правилно е съобразил както периода от време, през който спрямо ищеца реално са били предприети действия по наказателно преследване, така и обстоятелството, че спрямо ищеца е наложена мярка за неотклонение „гаранция“, характера на престъплението, за което му е било повдигнато обвинение, за което се предвижда наказание лишаване от свобода до шест години – за тежко престъпление .

Съдът е отчел, че ищецът е неосъждано лице , то повдигането и поддържането на обвинение срещу него за умишлено престъпление само по себе си сочи на настъпило неблагоприятно отражение върху психиката му като неосъждан човек. Безспорно е установено по делото, че в резултат от незаконно повдигнатото и поддържано обвинение ищецът е преживял душевни терзания от воденото наказателно производство, негативни преживявания от накарняване на правото му на чест, достойнство, лична неприкосновеност, стрес и несигурност от изхода на производството. За негативния ефект от незаконното обвинение, съдът е съобразил професионалните и морални изисквания към заеманата от ищеца длъжност, а с това - и начина, по който незаконното обвинение се е отразило върху кариерното развитие на увреденото лице. Съдът при постановяване на решението си е отчел и обстоятелството, че спрямо П. е била наложена мярка за неотклонение „гаранция“, както и че със заповед с рег. № К-1627/25.03.2009 г. на същия е наложено дисциплинарно наказание „Понижаване в степен на длъжност - Разузнавач III степен за срок от една година“, заради допуснатото нарушение на служебната дисциплина, превишил правомощията си. Съдът е съобразил и периода, през който е продължило наказателното производство - около десет години и два месеца.

От събраните по делото гласни доказателствени средства, чрез разпит на свидетеля се установява, че в конкретния случай проведеното незаконно наказателно преследване е причинило преживяване на негативни емоции от страна на П., с преживяване на притеснения, свързани с воденото наказателно производство и с ограничаване на контактите със свои близки и познати и отдръпването им от него. Воденото наказателно производство се е отразило в негативен план и на съпругата и дъщерята на ищеца, както и на неговото здравословно състояние, като свидетелят сочи, че ищецът развил „нервен колит“. Воденото срещу ищеца досъдебно наказателно производство е създавало за него отрицателни преживявания, изразяващи се в притеснения и отрицателни емоции, които са инициирани от образуваното наказателно производство и които са в пряка причинна връзка с незаконното обвинение за извършено престъпление.

Съдът при постановяване на решението си е съобразил всички факти и обстоятелства, както и общественно-икономическите условия на живот в страната в процесния период и възрастта на ищеца, като е приел, че сумата 14 000 лева е справедливият размер, който ще репарира причинените на ищеца неимуществени вреди от воденото срещу него незаконно наказателно преследване. Съдът правилно е приел, че това е размера, който съответства на степента и характера на търпените болки и страдания, както и на вида на упражнената процесуална принуда спрямо ищеца и тази сума справедливо ще поправи вредите, които П. е понесъл от незаконно повдигнатото и поддържано срещу него обвинение

Предвид изложеното справедливият размер на обезщетението, съизмерим с претърпените от ищеца неимуществени вреди, установени по делото, възлиза на сума от 14000 лв., правилно определена от СРС.

Не се установиха твърдяните пороци на първоинстанционното решение ,поради което то като законосъобразно постановено следва да бъде потвърдено в обжалваната част.

Въззиваемата страна има право на разноски и такива съдът определя на основание чл.38, ал.2 ЗАДв.в размер на 722.86 лв.

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20007262 от 21.01.2022 г. по гр.д.53016/20 г., СРС-36 състав в обжалваната част.

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, с адрес гр. София, ул. „Витоша" № 2 на основание чл.78, ал.3 вр. чл.38, ал.2 ЗАДв, да заплати на **адв. М. Ц. З.**, САК, със съдебен адрес: гр. София, ул. ****, сумата от **722,86 лева** за адвокатско възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ пред въззивна инстанция.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____